

قاچاق گرم

خاطراتی از دوازده سال طغیان و
یاغیگری در قفقاز

به کوشش سرریس سعدوندیان

با مقدمهٔ حسین رئیس‌نیا

سرشناسه	کرم بیک، ۱۳۱۹-۱۲۷۶
عنوان و نام پدیدآور	فاچاق کرم: خاطراتی از دوازده سال طغیان و یاغیگری در قفقاز/ به کوشش سیروس سعدوندیان با مقدمه رحیم رئیس نیا.
مشخصات نشر	تهران: شیرازه کتاب ما، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	۱۱۷ص: ۲۱×۱۴ س.م.
فروبت	مجموعه قفقاز و آسیای میانه؛ ۲.
شابک	۹-۹۷۸-۶۲۲-۶۸۴۳۰۸
وضعیت فهرست نویسی	فیبیا.
موضوع	کرم بیک، ۱۲۷۶
موضوع	سعدوندیان، سیروس ۱۳۳۲
شناسه افزوده	رئیس نیا، رحیم، ۱۳۱۹-، مقدمه نویس
رده بندی کنگره	DK۲۳۸
رده بندی دیویی	۹۴۷/۰۸۰۹۲
شماره کاتالوژی ملی	۵۷۷۵۳۵۷

فاچاق کرم

خاطراتی از دوازده سال طغیان و یاغیگری در قفقاز

به کوشش: سیروس سعدوندیان

انتشار از: شیرازه کتاب ما

تیرا ۳۲ نسخه

چاپ اول: شهریور ۱۳۹۹

حق چاپ و سر محفوظ است.

این کتاب با کاغذ حمایتی پست شده است

تهران، صندوق پستی: ۱۱۱۰۴۵

تلفن: ۸۸۹۵۲۲۹۷ فکس: ۸۹۵۱۶۹۱

همراه: ۰۹۳۶-۹۵۰۰۱۸۲

سایت: www.shirazehketab.com

فهرست

یادداشت، دبیر مجموعه	۴
درآما	۱
قاچاق هرم در چارچوب تاریخ و افسانه / رحیم رئیس‌نیا	۵
شرح حال کر	۳۳
فهرست اعلام	۹۷

یادداشت دبیر مجموعه

از میان رشته‌های مختلفی که حوزه قفقاز و سرزمین‌های پیرامونی آن را به یکدیگر پیوند می‌دهد، یکی هم اساطیر و افسانه‌های مشترک است. یکی از آخرین این افسانه‌ها سایت قاجاق کرم، یاغی پرآوازه‌ای است که در ادوار پایانی قرن نوزدهم نه فقط قاز که بخش‌هایی از ایران و عثمانی را نیز عرصه تاخت و تاز خود قرار داد.

آنچه از او می‌دانیم که به نحوی جامع در مقدمه پژوهشگر ارجمند، آقای رحیم رئیس‌نیا بر این کتاب بیان شده است، بیشتر مبین اهمیت افسانه‌ای قاجاق کرم است؛ افسانه‌ای منطبق با سنن افسانه‌ای ایرانی مردم آن سامان و بیانگر روح سرکش و ظلم‌ستیز آن‌ها.

تا جایی که می‌دانیم تاکنون از کم و کیف رخداد و زندگی واقعی‌ای که در آن محیط و فضای خاص به یک چنین افسانه‌هایی پرورش می‌بخشد اطلاع دقیقی در دست نبود و اهمیت این کتاب را باید در آن دانست که شاید بتواند این کاستی را تا حدودی برطرف سازد. کرم در سال‌های میانی عمر و پس از پشت‌سر گذاشتن دوره‌ای مستمر و طولانی از یاغیگری‌های مدام به دربار نادران شاه پناه آورد و شرح حال بر جای مانده از او که در مجموعه نسخ خطی سایخانه ملی ایران، تحت عنوان «شرح حال کرم دزد» در ۶۸ برگ و به شماره ثبت ۴۷۷۰ محفوظ است، و اینک به همت آقای سیروس سعدوندیان ارائه می‌شود یادگار این دوره می‌باشد.

بررسی جزء به جزء این شرح حال فوق‌العاده فشرده و موجز و مطابقت

داده‌های آن با دیگر اسناد و مدارک بر جای مانده از آن روزگار جز در مواردی که به سرگذشت کرم در ایران مربوط می‌شود، از توان پژوهشگران ایرانی خارج است. وظیفه آن‌ها که امیدواریم در ایفایش خیلی هم ناموفق نبوده باشند، انتشار حتی‌الامکان منقح این اثر است و امید به آن که با بهره‌برداری پژوهشگران دیگر، و بویژه قفقازی‌ها از آن، ایران نیز در این گونه مطالعات سهم گردد.

کاوه بیات

مهرماه ۱۳۸۰

www.ketab.ir